

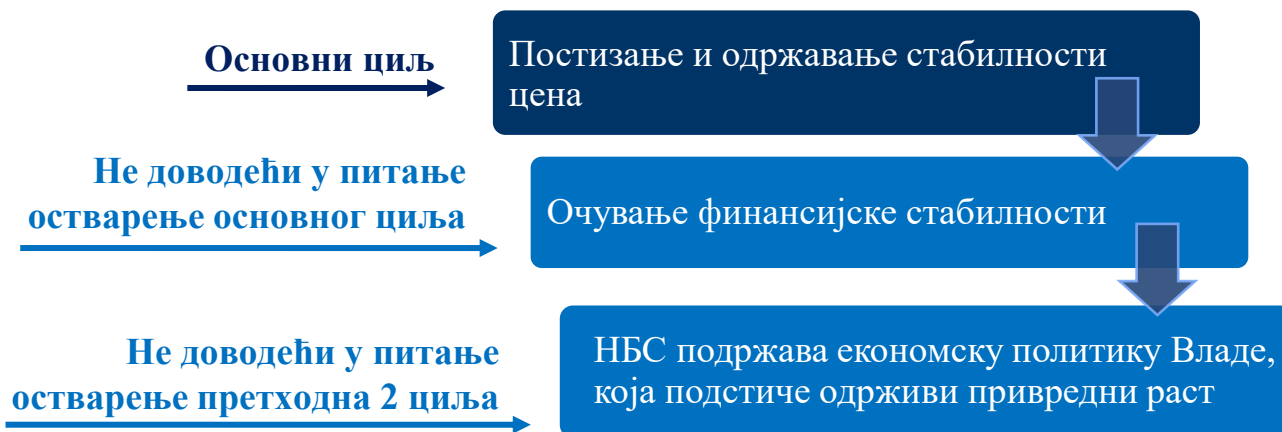
Народна банка Србије

Сектор за монетарне и девизне операције

Београд, април 2023. године

Циљеви монетарне политике НБС:

Режим монетарне политике и девизног курса:

Режим монетарне политике – таргетирање инфлације

- Спроводи се од јануара 2009. године
- Циљ - годишња процентуална промена индекса потрошачких цена (3.0% ± 1.5 п.п)

Режим девизног курса – руковођено пливајући

- НБС задржава право интервенција у случају знатних дневних осцилација на девизном тржишту, угрожености финансијске и ценовне стабилности и заштите адекватног нивоа девизних резерви

Организациона структура Сектора за монетарне и девизне операције:

Одељење за операције на отвореном тржишту (ООТ):

- Операције на отвореном тржишту помажу трансмисију утицаја референтне стопе (основни инструмент) на тржиште. Спровode се куповином и продајом хартија од вредности. Циљ операција на отвореном тржишту је регулисање ликвидности банкарског сектора, утицај на кретање краткорочних каматних стопа и давања сигналног става о монетарној политици.

Врсте операција

Главне операције

Репо продаја

Рок доспећа 7 дана

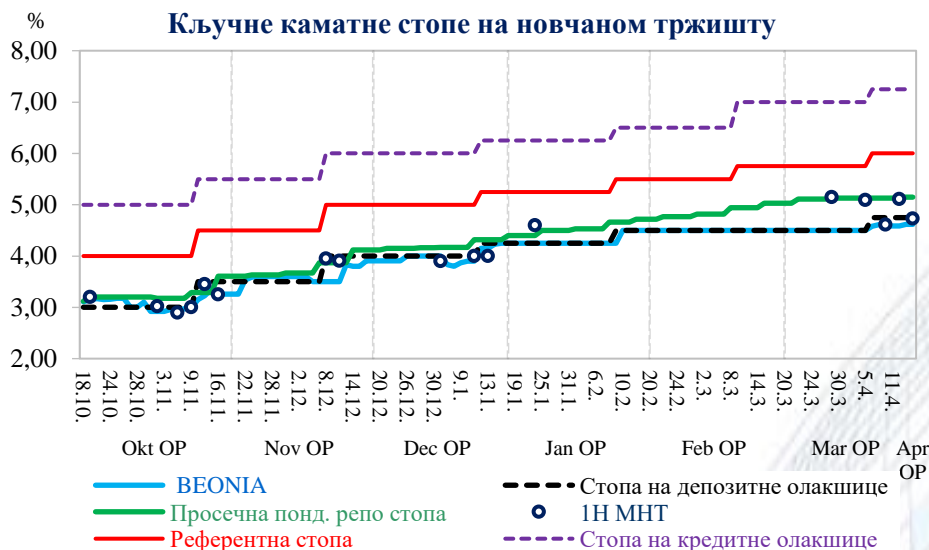
Најважнија улога у ООТ

Операције дужих рочности

Како би се на дужи рок обезбедила недостајућа ликвидност банкарског сектора, односно да се по потреби и повуку вишкови ликвидности.

Операције финог подешавања

Спровode се по потреби у случају изненадних поремећаја ликвидности и краткорочних каматних стопа.

- Каматна стопа на репо аукцијама основа је (оперативни циљ) за кретање краткорочних каматних стопа на тржишту новца.
- Утицај репо стопе на тржишне каматне стопе, допуњен је коридором каматних стопа НБС.

Анализа кретања на домаћем и међународним финансијским тржиштима

- У Одељењу за операције на отвореном тржишту прате се кретања како на домаћем, тако и на међународним финансијским тржиштима. Прате се и анализирају сви сегменти финансијских тржишта – новчана тржишта, тржишта обвезница у локалној валути и еврообвезница, кретања на берзама, али и бројна друга кретања која имају импликације на кретања на домаћем тржишту.

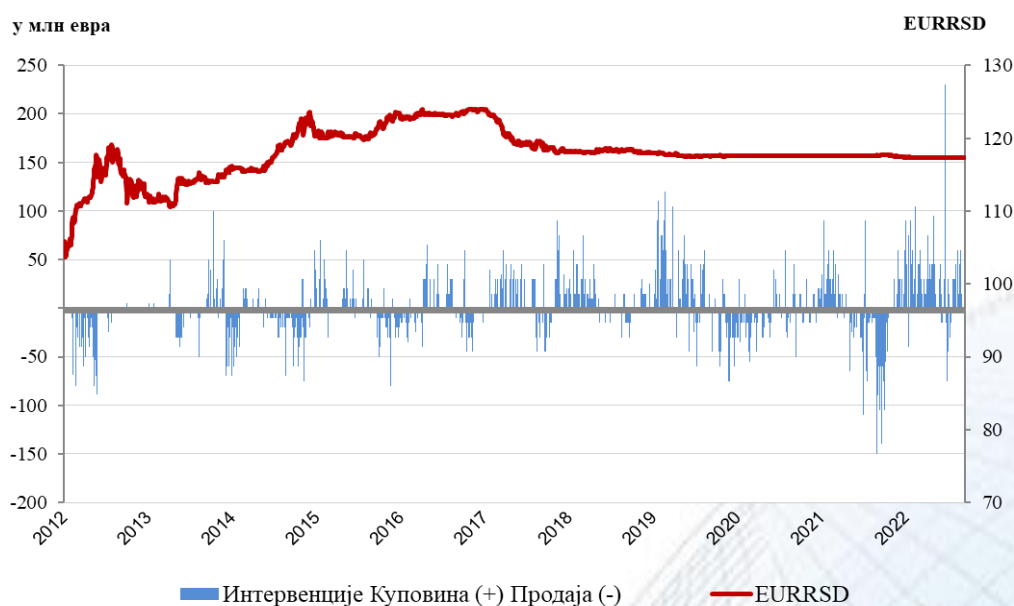
Студенти који обављају праксу у ООТ, имају прилику да:

- Науче на који начин, путем операција на отвореном тржишту, НБС утиче на ликвидност банкарског система и финансијске услове на домаћем тржишту;
- Присуствују аукцијама хартија од вредности;
- Анализирају кретања кључних каматних стопа на новчаном тржишту;
- Прате кретања на свим финансијским тржиштима путем *Bloomberg-a Refinitiv-a* и и израђују анализе;

Одељење за девизно тржиште (ОДТ):

- У ОДТ-у се спроводе **операције на девизном тржишту**; врши се **мониторинг домаћег девизног тржишта**; израђују **прописи којима се регулише рад домаћег девизног тржишта**; котролишу се и обрађују достављени извештаји банака; прати се кретање **девизне штедње**; прате се дешавања на **међународном финансијском тржишту** и израђују анализе и информације о истим; врши се **обрачун званичног средњег курса динара према евр**у и израђују **курсне листе Народне банке Србије**.
- Важећи режим девизног курса је руковођено флукутирајући (који даје могућност Народној банци Србије да изабере обим и фреквенцију девизних интервенција, без обавезе да брани одређени ниво девизног курса).

Графикон – Курс EUR/RSD и девизне интервенције НБС

- Народна банка Србије спроводи операције на:
 - **спот тржишту – девизне интервенције** чији је циљ ублажавање прекомерних краткорочних осцилација курса динара, као и очување стабилности цена и финансијског система и одржавање адекватног нивоа девизних резерви;
 - **своп тржишту – своп трансакције** чији је циљ помагање банкама у управљању ликвидности, као и подстицање развоја међубанкарског своп тржишта.
- Република Србија, као мала и отворена економија, веома је изложена кретањима на међународним тржиштима. Одлуке водећих централних банака, геополитичке тензије, трговинске тензије и слично, утичу на кретање девизног курса, те је стога акценат и на праћењу и анализирању кретања на светским финансијским тржиштима.

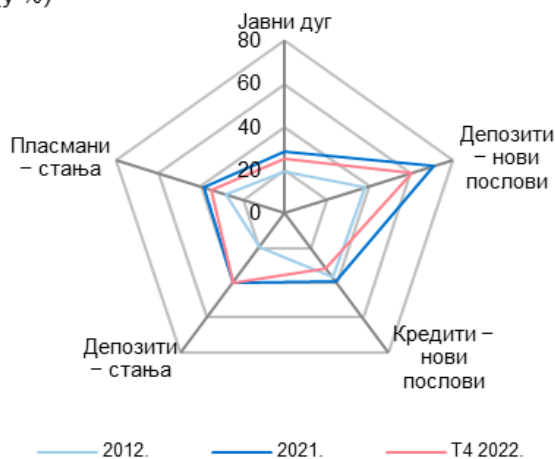
Студенти који обављају праксу у ОДТ, имају прилику да:

- Науче који су то главни фактори који утичу на кретање курса динара, као и како се формира курс динара према евр
- Припремају низ дневних извештаје и анализа за руководство НБС;
- Прате кретања на међународним финансијским тржиштима;
- Сазнају више о најважнијим светским валутним паровима и економским трендовима;
- Користе Bloomberg терминал, као и Refinitiv Eikon платформу.

Одељење за мере монетарне политике (ОММП):

- У оквиру Одељења за мере монетарне политике спроводе се, прате и извештава о следећим инструментима монетарне политике:
 - **Обавезна резерва** коју банке морају положити на рачуне код НБС. Путем овог помоћног инструмента стерилише се највећи део ликвидности банкарског система;
 - **Сталне олакшице НБС (кредитне и депозитне олакшице)** путем којих банке имају могућност свакодневног задуживања, односно депоновања средстава код НБС.
 - **Кредити за хитно обезбеђење ликвидности (функција последњег уточишта за банке)** које НБС може, под одређеним условима, одобрити солвентним, а неликвидним банкама на рок до годину дана.
- У ОММП проверавају се и објављују подаци о **позајмицама на међубанкарском новчаном тржишту, дневним променама појединих позиција у билансима банака, динарској штедњи становништва и показатељима ликвидности банака.**
- Поред наведеног, пратимо, анализирамо и радимо на **динаризацији финансијског система**. Веће коришћење динара у финансијском систему Србије сматра се једним од циљева НБС. Динаризација бележи значајан напредак у последњих десет година.

Графикон I.1. Показатељи динаризације* (у %)

*Све категорије изузев јавног дуга односе се на привреду и становништво. У оквиру сваке категорије - учешће динарске компоненте у износу укупне категорије.

Извор: НБС, Министарство финансија.

Студенти који обављају праксу у ОММП, имају прилику да:

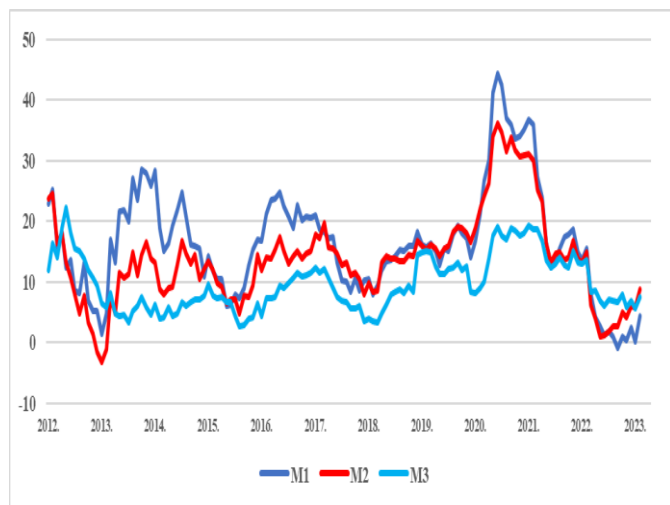
- На дневном нивоу прате и извештавају о динарској и девизној обавезној резерви, ликвидности по банкама, кредитној и депозитној активности;
- Припремају дневне извештаје и анализе за руководство НБС;
- Прате стање и промене динарске штедње;
- Науче више о динаризацији финансијског система и њеној важности;
- Да се упознају са активностима међународних финансијских организација (по основу чијих средстава банке могу остварити изузеће из основице за обрачун девизне резерве).

- Модел обавезне резерве (ОР) утврђен је тако да стимулише банке да у већој мери користе динарске односно дугорочне изворе финансирања:
 - **Динарска обавезна резерва** – на депозите рочности до 2 године банке су дужне да издвоје 5% ОР, док на депозите рочности преко 2 године банке немају обавезу издвајања ОР (0%);
 - **Девизна обавезна резерва** – на депозите рочности до 2 године банке су дужне да издвоје 20% ОР, док на депозите рочности преко 2 године банке стопа ОР износи 13%.

Одељење за анализе и прогнозу ликвидности (ОАПЛ):

- У оквиру ОАПЛ прати се, анализира и пројектује кретање ликвидности банкарског сектора; прате и анализирају активности државе; прате и анализирају монетарни и кредитни агрегати; прате ефекти инструмената и мера монетарне и девизне политике; анализира ефикасност инструмената монетарног регулисања.
- Посебан акценат у ОАПЛ јесте анализа свих аутономних и фактора монетарне политике:
 - Аутономни фактори – динарски депозити државе код НБС, динарски депозити осталих сектора, девизне трансакције, готов новац у оптицају;
 - Фактори монетарне политике – репо операције, интервенције НБС на девизном тржишту и своп аукције, динарски пласмани и кредити за ликвидност.
- У ОАПЛ-у вршимо анализу примарног новца и новчане масе:
 - Примарни новац (готов новац у оптицају + резерве банака),
 - Новчана маса М1 (готов новац у оптицају + депозитни новац),
 - Новчана маса М2 (новчана маса М1 + динарски орочени и штедни депозити),
 - Новчана маса М3 (новчана маса М2 + девизни депозити).

Кретање монетарних агрегата

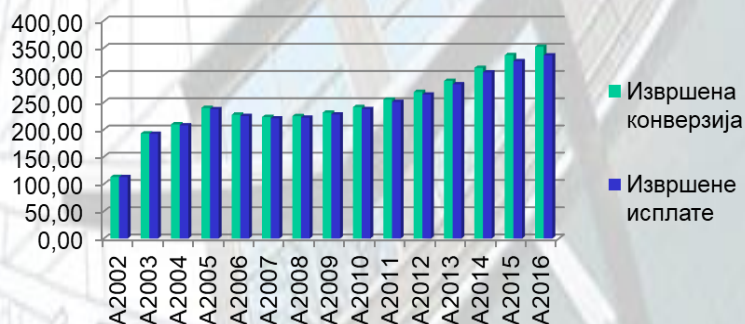
Студенти који обављају праксу у ОАПЛ, имају прилику да:

- На дневном нивоу прате, извештавају о прогнозама ликвидности банкарског сектора;
- Припремају дневне извештаје о ликвидности и монетарним кретањима за руководство НБС;
- Прате и анализирају утицај активности државе на ликвидност банкарског сектора;
- Науче више о примени економетријских и статистичких техника у прогнози кретања монетарних категорија;
- Учествују у изради анализа о актуелним кретањима и трендовима на тржишту;

Одсек за послове јавног дуга:

- У оквиру Одсека за послове јавног дуга вршимо послове фискалног агента, односно администрирање јавног дуга по основу старе девизне штедње и зајмова за привредни развој.
- Република Србија је за измирење обавеза према девизним штедишама 19.08.2002. године емитовала обвезнице серије А2002-А2016, у еврима у које се конвертује девизна штедња.
- Поред наведеног, у оквиру Одсека за јавни дуг дајемо мишљења на нацрте закона, учествујемо у изради подзаконских прописа у вези са јавним дугом, израђујемо анализе, информације, изјашњења и одговоре по захтевима правних и физичких лица.

Извршена конверзија девизне штедње и исплате обвезница (по серијама у млн евра)

Одељење за девизне резерве (ОДР):

- Управљање девизним резервама:
 - у складу са принципима: сигурности и ликвидности
 - на основу:
 - Стратегије управљања резервама,
 - Стратешких смерница за управљање девизним резервама НБС и
 - Тактичких смерница за управљање девизним резервама НБС.
- Управљање ризицима и контрола ризика, као и редовно извештавање о успешности управљања девизним резервама и поштовању постављених ограничења (дневно) и изложености ризику портфеља НБС (месечно).
- Активности подршке финансијским трансакцијама у управљању девизним резервама (диспонирање девизним средствима, салдирање и усклађивање стања средстава са страним банкама, као и активности у вези са пласирањем девизних средстава, извештавање о стању, структури и променама девизних резерви).

Подела ОДР на одсеке

Одсек за управљање девизним резервама (Front Office)

Четири портфеља: EUR, USD, GBP и CAD

Валутна структура у складу са структуром спољног дуга

Активно управљање портфељом, Послови на FX тржишту, куповина злата

Одсек за управљање ризицима и контролу ризика (Middle Office)

Управљање ризицима

Контрола ризика

Континуирано праћење тржишних индикатора кредитног ризика

Одсек за оперативну подршку управљању девизним резервама (Back Office)

Група за текућу девизну позицију, девизну ликвидности извештавање

Група за обрачун пласмана девизних резерви

Студенти који обављају праксу у ОДР, имају прилику да:

- Анализирају актуелна кретања и трендове на светским финансијским тржиштима;
- Припремају дневне извештаје и анализе за руководство НБС;
- Прате тржишне индикаторе кредитног ризика, евентуалне промене рејтинга и финансијских показатеља који утичу на кредитни квалитет;
- Учествоју у активностима оперативне подршке реализације трансакција које обавља НБС на домаћем и међународном тржишту.

Анализа финансијских тржишта (коришћење платформи Bloomberg i Refinitiv Eikon)

News		Settings		World Equity Indices									
Standard	Movers	Volatility	Ratios	Futures	Δ AVAT 10D	%Chg YTD	USD						
Index	RMI 2Day	Value	Net Chg	%Chg	Δ AVAT	Time	P/E	Est FY1	Est FY2	DvYld	%Ytd	%YtdCur	
1) Americas													
11) DOW JONES		31730.30	-103.81	-0.33%	+23.27%	05/12	17.05	16.66	15.09	2.04	-12.68%	-12.68%	
12) S&P 500		3930.08	-5.10	-0.13%	+12.01%	05/12	19.67	17.26	15.80	1.59	-17.54%	-17.54%	
13) NASDAQ		11370.96	+6.72	+0.06%	+26.68%	05/12	38.05	23.79	14.59	0.87	-27.32%	-27.32%	
14) S&P/TSX ...		19699.05	-138.20	-0.70%	+16.49%	05/12	15.29	12.23	11.76	2.94	-7.18%	-9.85%	
15) S&P/BMV ...		49309.32	+33.09	+0.07%	+29.50%	05/12	14.01	12.62	11.54	3.04	-7.44%	-5.85%	
16) IBOVESPA		105687.64	+1290.74	+1.24%	+5.82%	05/12	5.87	6.47	6.79	9.04	+0.83%	+9.40%	
2) EMEA													
21) Euro Stoxx...		3661.06	+47.63	+1.32%	-14.80%	11:02	13.90	11.81	11.22	3.21	-14.83%	-22.14%	
22) FTSE 100		7331.84	+98.50	+1.36%	-14.52%	11:02	17.37	10.22	10.04	3.90	-0.71%	-10.42%	
23) CAC 40		6289.51	+83.25	+1.34%	-19.02%	11:02	13.71	11.31	11.12	2.69	-12.07%	-19.62%	
24) DAX		13907.98	+168.34	+1.23%	+6.14%	11:02	12.91	11.60	10.81	3.18	-12.45%	-19.96%	
25) IBEX 35		8283.50	+83.10	+1.01%	-37.13%	11:02	12.39	11.82	10.85	3.75	-4.94%	-13.10%	
26) FTSE MIB		23837.47	+271.24	+1.15%	+3.08%	11:02	12.72	9.22	8.55	4.18	-12.83%	-20.32%	
27) OMX STKH...		1998.05	+24.57	+1.25%	-20.85%	11:17	14.53	15.26	13.83	4.08	-17.43%	-26.02%	
28) SWISS MKT		11607.42	+101.29	+0.88%	-22.59%	11:02	15.73	16.58	14.82	2.84	-9.85%	-17.73%	